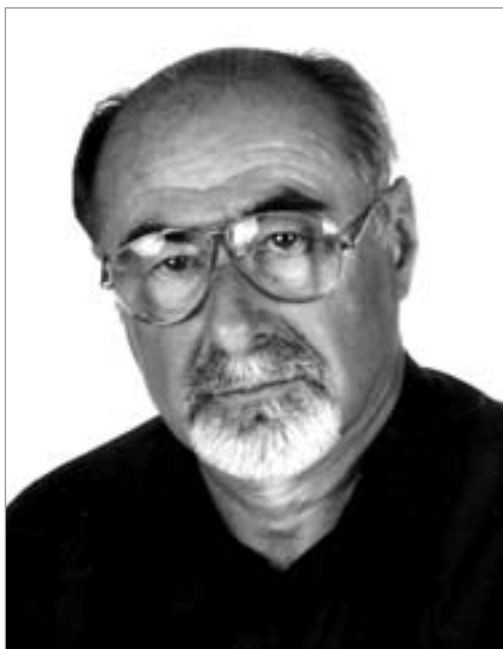

Ferencz e. Győző

A rivalda háttérben

Beszélgetés Boncz Barnabással

Az előszínpadon (rivaldán) neves színészek, színésznők állnak. Ők szerepelnek a (bulvár)lapok címlapján, ők kapják premier után a hatalmas virágcsokrokat, a tapsok is nekik, az ő alakításaiknak szólnak. Pedig a háttérben számos „láthatatlan” ember dolgozik, hogy az előadás zökkenőmentesen, a legjobb technikai megoldásokkal kerüljön a nézők elé, s a meghirdetett időpontban, a nézőtér zsongása közepette, a várakozás utolérhetetlen hangulatában felgördüljön a függöny. Köztük is a legmegfoghatatlanabb munkát a színházi titkár végzi, mégis az ő koordináló, egyeztető szervezése, érzékenysége, szimata nélkül bizony gyakran „homokszemek” kerülnek a gépezetbe. A titkárnak figyelnie kell a színészek szeszélyeire, a rendezők szinte lehetetlen kéréseire, a direktor szemvillanására, a díszletmunkások morgolódására vagy jó ízű röhögésére. Sok ilyen ember sürgölődik a színházak háza táján, köztük az egyik legrégebb „motoros”

Boncz Barnabás, aki keresztül-kasul megjárta a vidéki és a budapesti színházak világát, hogy végül részese legyen szülővárosában a színházalapítás – ma visszatekintve – kétségtelenül romantikus, néha hihetetlen eseményeinek. Erről és sok másról folyt a beszélgetés vele, mindig a „világot jelentő deszkákkal” a középpontban.

F.Gy.: - Az alapítás körüli mendemondák szerint úgy kezdődött Boncz Barnabás zalaegerszegi színházi titkárságának története, hogy a megyei tanács akkori elnökének, Újvári Sándornak – a megye mai díszpolgárának – eszébe jutott, hogy színházat kellene avatni. A szándéka megvolt, csak a színház hiányzott hozzá. Lehetséges ez? Kissé furcsa összefüggés. De így lehetett?

B.B.: - Van némi alapja ennek, de nyilván nemcsak ez motiválta a színház témaalapítási szándékokat. Régi vágya valósult meg a megye színházkedvelő közönségének, amikor a nyolcvanas évek elején ez napirendre került. Gyakorlatilag mindenki támogatta ezt az ügyet – fent és lent teljes volt az egyetértés.

F.Gy.: - No és hogyan kerültél az alakuló Hevesi Sándor Színházhoz? Kinek vagy kiknek a felkérésére?

B.B.: - Úgy, hogy visszatértem. Kezdjük az elején, mert ebből erednek a későbbiek. Ha minden sikerül, akkor kis magyar színháztörténettel fejezzük majd be a beszélgetést. Annak idején a színház elődjénél, a művelődési házban kezdtem, amikor az épületben két cég is működött: a munkásotthon a szakszervezetek keretében, és a városi művelődési ház, amelyet Palotay László színművész irányított. Hamarosan már akkor az ország első és egy darabig egyetlen integrált intézményeként összevonták mindkettőt, amelynek központi igazgatója Koplár Lajos lett, a megyei tanács későbbi szakmai elnökhelyettese.

F.Gy.: - Karmánytánsyira a Petőfi utcai, a Hajgató-pékség melletti szülői házadtól.

B.B.: - Talán ezért is vezetett az utam éppen oda még 1966-ban. Annyit azért még hadd említsek meg, hogy kőolajbányászati és mélyfűróipari technikai tanulóként Nagykanizsán a Harkány László tanár úr által szervezett és rendezett irodalmi színpadon is előfordultam. Egyébként éppen az irodalmi színpad megvalósításáért, valamint sikereiért kapott megyei alkotói díjat. Két nevet említek: a korán elhunyt Zala Márkkal és a ma is jeleskedő Balázsovits Lajossal együtt lehettem tagja a színpadnak. Akkor kezdődött színházzal fertőzőttségemet cipelem magammal a mai napig is. Így aztán könnyűszerrel kötélnek álltam, amikor főlvételizésre biztattak a Színművészeti Főiskola rendezői szakára, amely helyett később művészettörténetet hallgattam. Többször jelentkeztem, kétszer az első 10 közé kerültem, de Major Tamás – aki később is meghatározó szerepet játszott életem egy szakaszában – közölte, hogy ennyi jelentkezés éppen elég volt, több nem kellene belőle. Búbanatos voltam, de eltökéltem, hogy nekem mégis a színpadon a helyem és nem a fúrótorony forgatóasztalán. Tehát boldogan lettem a Palotay Laci bácsi szárnysegéde a művelődési házban, vagyis színházi-színpadi ügyekkel foglalkozhattam. A kaposvári, veszprémi, győri színháznak szerveztem előadásokat és bérletéseket. Büszke vagyok arra, hogy én hozhattam ide Zalaegerszegre a Pécsi Balettot az akkor már világhírű Uhrik Dórával, Bretus Máriával. Furcsa ezt fölidézni, de ha éppen fröccsöztünk is a Laci bácsival a Tulipán presszóban vagy

a Bárányban, ott is dolgoztunk, terveztük a következő időszakot, évadot. Így ment ez egészen 1969-ig, amikor a Somogy és Zala megye által fenntartott Kaposvári Csiky Gergely Színházhoz kerültem. Ott ismerkedtem meg Egervári Klárikával, Máriáss Jozsó bácsival, akik aztán a zalaegerszegi állandó társulat jeles tagjaivá váltak. Nekem pedig még az is meghatározó élményt jelentett, hogy együtt dolgozhattam a kiváló fiatal Zsámbéki Gábor főrendezővel, aki egy időre átvette a színház igazgatását is. Nagy időszak, nagy iskola volt ez. Pécs, Kaposvár, Szeged színháza rendezte meg akkor a nem budapesti színházak ünnepség-sorozatát, amelynek azonban részese volt a budapesti Nemzeti Színház is, éppen Major Tamás igazgatásával. Majdnem leestem a székről, amikor elhangzott a kérdése, nem volna-e kedvem a Nemzetiben folytatni. Az ország első színházában, a budapesti művészvilágban és a politikában is meghatározó erejű Major Tamás keze alatt!! Kaposvárról tehát másfél év után utam a budapesti albérletbe vezetett. A kor furcsaságai közé tartozott, hogy az lbusztól kaptam a fizetésemet, s boldogan vettem, hogy elfogadta meghívásomat egy italra Bessenyei Ferenc, Kálmán György, Sinkovits Imre. Ők nemcsak a színpadon voltak óriások, amúgy sem a hétköznapi emberek életét éltek. Talán nem sértem meg az igazgatóként és színészként is egyaránt kiváló Major Tamás emlékét, ha elmondom, hogy én voltam a napi és személyi italbeszerzője. Egyszer aztán valami nemzetközi miniszteri összejövetelt hívtak össze, amelyen meg kellett jelennie Tamás bácsinak is, akit azonban kissé elnyomott a bódulat, de úgy, hogy lehetetlen volt fölrázni. Nemzetközi botrány lett belőle, engem pedig rövid úton kirúgott, mihelyt magához tért. Munkanélküli lettem, de nem fizetés híján.

F.Gy.: - Volt hát alkalmad búsulni. Hol is?

B.B.: - Az Egerszegről származó Tuboly bácsi, a Kéményseprőhöz címzett kocsmájában, az akkori Lenin körút egyik sarkán. Kocsmatörténeti érdekesség, hogy ő üzemeltette akkor a Balettcsipő és az Opera című műintézményt is. Így aztán a kor legnagyobbjaival találkozhattam.

F.Gy.: - Remek előképzettséget, de inkább „beavatást” szerezve a következő évekhez.

B.B.: - Azzal kezdődött, hogy a Kéményseprőbeli napi búsulásom közepette valaki irtózatost csapott a hátamra, de úgy, hogy a padlóra fröccsent a fröccsöm. Nem más volt a tettes, mint Palotay László, aki akkor már a soproni színház igazgatójaként tette tisztét a Tuboly-féle búfelejtőben, s azonnal meg is hívott.

F.Gy.: - Egy italra?

B.B.: - Is. Valamint a helyettesének. Kérdeztem, mi lesz a dolgom. 'Az. Te majd dolgozol, én meg csak aláírok.' –vázolta a munkamegosztás lényegét. Ez a meglepetés egyébként éppen a vőlegénységem hajnalán ért. Alig tudtam mindezt megbeszélni ifjú arámmal, máris a Sándor Gyurival utaztunk együtt Sopronba, ő éppen az előadóestjére készült. Csak arra nem, hogy bizony határsáv belépési engedélyre lesz szüksége. Nekem volt, leendő színházam időben elküldte, de neki bizony hiányzott az igazolványából és éppen az osztrák határ mentén! Ha nincs a városi tanács elnöke, dr. Erdélyi Sándor, akkor még mindig letartóztatásban csücsülnénk. Nos, hát így kerültem én 1975-ben a kékfrankos hazájába, mert, ugye, nem csak a színházzal ismerkedtem folyamatosan 1982-ig. Gyönyörű időszak volt, rengeteget tanultam a színház-szervezésből, működtetésből. Az is szóba került, hogy 1983-ban a Katona József Színház lesz a következő állomásom Budapesten, s ez a kis asszonykámnak is nagyon tetszett, hiszen pesti volt.

F.Gy.: - ...de aztán mégis fölcserélted a nemes kékfrankost az egerszegi otellóval, a soproni teátrumot pedig...

B.B.: - ...a frissen indult szülővárosi színházzal. Ugyanis az édesapámmal (dr. Boncz Imre kiváló bíróval és a ZTE-meccsek szenvedélyes fényképezőjével – F.Gy.) együtt megjelentek a lakásomon számottevő egerszegi személyek. Az volt a bevezető szöveg, hogy eljöttek megnézni a frissen Egerszegre igazolt Kerekit, ám hamar előjött az illetékes vezető személyiség a lényeggel: szükség volna egy olyan megbízható szakemberre, aki ismeri a színházi dürgést, s ez senki más sem lehet, csakis én. Mindezt megerősítette Koplár Lajos, aki akkor már a megyei tanács szakirányú elnökhelyettese volt. Így aztán éppen március 15-én elkezdtem a munkát a harmadik, és most már tudom, hogy az utolsó munkahelyemen. A virágboltban kötöttük meg a szerződést...

F.Gy.: - ...fordítsuk le mai nyelvre: a Tulipán ház földszintjét elfoglaló presszóban és bárban.

B.B.: - ...úgy van, s ezzel végérvényesen a szülővárosomhoz kötődtem, valamint egy akkor még nem is létező színházhoz. Ruszt József, a szememben félisten rendező, volt a kérdező fél, Merő Bélával, a színház egyik alapítójával arról faggattak, mennyit kérnék, ha leszerződtenek. A mindenki által csodált Mancsi néni hozott egy számoló cédulát, s arra írogattuk a számokat, míg meg nem egyeztünk. Mit mondjak, így tudtam 75 forinttal többet kiküzdeni... Június elsejétől lett érvényes a szerződése, addig visszamentem Sopronba, illetve beutaltattam magam szakszervezeti úton Hajdúszoboszlóra. Meglepetésképpen közben megérkezett a kikérom, s az igazgatóm elképedve kérdezte, hogy vajon miért. Mondtam neki, mert Liszt-érzékeny vagyok. Ez, ugye, kimondva betegség, leírva pedig az akkori művelődési ház neve volt.

Így lettem az egerszegi színház harmadik vagy negyedik megalapítója, társulati tagként.

Azóta eltelt egy negyed század.

F.Gy.: - Ennek a tartalmáról kellene beszélgetnünk. Különösen érdekes, hogy milyen munka folyt a rivalda háttérében. Mi minden múltott azon, amit te végeztél, hogy a színészek minden este meghajolhassanak a közönség előtt.

Színházavató (1983. szeptember 13.)

B.B.: - Éppen 1982. szeptember 3-án költözött Állandó Színház néven ide, ahol most beszélgetünk, a városi művelődési házba a társulat művészeti részlege: a tízvalahány színész, a rendezők csapata. A gazdaságiak, vagyis a műszakiak, a könyvelők a tv-híradó épületében vertek tanyát. Így csináltuk végig egy évadot, a legelsőt. Ugyancsak a különlegességekhez tartozik, hogy az ország első szép magyar beszédű Kazinczy-díjasát, Borbás Gyöngyit sikerült fölvennem sűgónak. Amúgy olyanok kerültek hozzánk dolgozni, akik életükben sohasem jártak színházba. Sokukból vált valódi színházi ember, ma a nagy idők nagy tanúi. Ugyancsak különleges apróság, hogy jegypénztárunk sem volt a belvárosban, az Ady moziban kaptunk egy kulipintyót. Csak éppen lakója nem volt még. Az utcán sétáltam, amikor megpillantottam egy szőke szépséget. Estére már ő árulta a jegyeket, s utána hosszú éveken át. Így állt össze a társulat egésze, s a szükséges ismereteket menet közben szerezte meg szinte mindenki. A tanfolyami idő gyakran napi tizenöt-húsz óra volt, vagyis jőszerint a színházban éltünk. Az volt a lakásunk, a munkahelyünk, a szenvedélyünk, mindenünk.

F.Gy.: - No de ehhez emberek is kellettek, s nem csak darabszámra. Itt van előttünk az első, bemutatkozó füzet, Böhm György és Boncz Barnabás szerkesztésében, Árendás József grafikai tervezésével, Keleti Éva és Cservenka György képeivel. Kiadta dr. Varga Zoltán igazgató. Már akkor, 1983-ban működött a házi színpad, a kamaraszínház itt, a Landorhegyen, a stúdiószínház a Móricz Művelődési Házban és a beavató színház a most éppen megszűnőben lévő MMIK-ban. Összesen 65 fényképen mutatkoznak be a színművészek és a különböző vezetők, s hozzájuk 91 ember a szervező titkártól a díszletezőn át a fűtőig és portásig, a szabótól a kellékesig. Gondoljunk csak vissza a nyitóelőadásra, amelyben a teljes színpadi kiszolgáláshoz szokott Gábor Miklósi volt a főszerep.

B.B.: - Pedig mindenféle pályázatás, előzetes oktatás, kiválogatás nélkül sikerült összehoznunk a társulatot. Időnk sem volt a válogatásra, sőt, örültünk, ha sikerült kapnunk valakit. Valahogyan mindenkinek természetes volt a színházalapításhoz szükséges áldozatvállalás. Sokat segített, hogy fiatalok voltunk, s bár nem létezett a mai színészkлуб, de el-eljártunk a Zalai Hírlap székházának pincéjében működő újságíróklubba. Így aztán a toll embereihez is közel kerültünk, ők meg hozzánk, s ennek csak hozadéka volt, kára csöppnyi sem. Ha ma visszapillantok, mondhatom, hogy majdnem belegebedtünk a színházi hétköznapiakba, de a lényeg az volt, hogy akartuk, szerettük, magunknak és a közönségnek csináltuk meg a színházat.

F.Gy.: - Ráadásul legalább két olyan újításotok is volt, amire az országos szakma fölkapta a fejét. A beavató színház és a Zalai Páholy.

B.B.: - Az első valóban a mi ötletünk volt, Ruszt Józsa találmánya. A másikat a miskolci színházról vettük át a Körtvélyesi Erzséék - a föltalálók - lelkes közreműködésével. Később erről majd többet is mondom. De a legcsodálatosabb az volt, hogy a Csodálatos mandarin című Bartók-mű mozgásszínházi változatát mi állítottuk színre. Alig dolgoztunk együtt egy bő félévet, s máris kimentünk Arezzóba, igen, sikerült kijutnunk. A ruhatár mindenkit megajándékozott egy méretre szabott öltönnyel. Igaz, hogy vissza kellett adnunk, de akkor is óriási élmény volt fessen kiöltözve menni a színpadra, hogy átvegyük az első díjat. Azt hittük, rosszul hallunk, s a tolmácsnak kétszer is le kellett fordítania, mire fölfogtuk a váratlan sikert. Ezután már szinte magától értetődött, hogy például az *Ördögök*et három éven át játszottuk, vagy a *Húsvétot*. Közöm volt minden kis mozzanathoz. Hogy mást ne mondjak, a nagyapám csillárja többször „szerepelt” a díszletben, meg a Hevesi sarokban is ez fénylett, amikor állandó helyünkre költöztünk.

F.Gy.: - Ha már a társulat megalakulásánál tartunk, ne feledjük, hogy már az első plakátok is Árendás József művei voltak. Ha pedig valaki a mai szervezési osztály szobájába lép, jobbra a falon külön kis állandó kiállítást láthat a kiváló, zalaegerszegi színháznak elkötelezett képzőművész korai műveiből.

B.B.: - Sőt, kissé előbb vált zalai művésszé: az Egervári Estéket is ő tette közhírré. Igen, így lettünk olyan csapat, amely egymás ötleteiből élt. Akkor nem létezett lézertechnika, meg számítógépes vezérlés. Millió apró ötlet származott a műszaktól, a szabóktól-varróktól, a ma is kiváló Laczó Henriette ruhatervező pedig nem hajtotta el őket gögösen, hanem velük együtt dolgozott. Ha pedig a színházi előzményekről beszélünk, nem hagyhatom ki a Reflex Színpadot, amely ebben a kezdeményezésben – hogy stílszerű legyenek - úttörő szerepet játszott.

F.Gy.: - Boncz Barnabás pedig abban, hogy egyre színvonalasabb tartalmú és igényesebb nyomdai kivitelű műsorfüzetek, később pedig évkönyv jellegű kiadványok, plakátok kerültek ki a keze alól. Újabb háttér munka ahhoz, hogy közismertté váljanak azok, akik meghajolnak a közönség előtt.

B.B.: - Nem állítom, hogy előzmények nélkül, mert már Kaposvárton is foglalkoztam ilyesmivel, a Győri Balettnek is szerkesztettem műsorfüzeteket, meg Sopronban is hordtam a nyomdába a kiadványterveket. De itt valahogyan másról volt szó. A premierre meg kellett jelennie a műsorfüzetnek, szórólapnak. Mert Ruszt Józsa alapelve szerint nekünk láttatnunk kell magunkat, állandóan a közönség tudatában kell lennünk. Sokak által ismert, hogy *Az ember tragédiájával* nyílt meg a színház máig tartó előadás-sorozata. Fekete Gizi, Szalma Tamás és a többi színész, maga Gábor Miklós is izgatottan várta, hogy viszontlássza magát a színlapon, a műsorfüzetben. Nos, ez utóbbit egy taxis hordta a nyomdából. Tízpercenként, ahogyan a sajtóból kikerültek, tapadósan, ragadósan, de friss nyomdaillattal. Mondták is néhányan: íme, az egerszegi frissen sült műsor. Nem tagadom, nekem is jólesett az elismerés ott, a háttérben. Az pedig már majdnem az előadás tragédiája lett, hogy *Az ember tragédiája* előtti napon még folyt be az eső a zsinórpadról. Giccsesen szólva másnap viszont ránk mosolygott onnan, fölülről a siker napja szárazan, de könnyesen. Még a kissé kimért modorú Böhm Gyuri is könnyezett örömeiben, s két okból is. Ő volt a dramaturg, de előtte napokban be volt deszkázva az óberhén (magyarra fordítva: a rendőrségi fogdában – F.Gy.), mert valaki jóakarója odaszólt. Egy másik, valódi jóakarója közbenjárására, 3 nappal a színházavató díszelőadás előtt kiengedték. Nem akármilyen fölhajtás volt ám akkor. A főszereplő Gábor Miklósról kiadvány jelent meg, főképp a filmes múltjáról, hiszen köztudomású, hogy az édesapja az Ady mozi elődjét működtette. Színháztudományi konferencia zajlott a Technika Házában, a mai Dísz-téren, Hevesi Sándor-kiállítás nyílt a névadó tiszteletére, amelynek az anyagát, képeket, iratokat, okmányokat, színlapokat, az írásait úgy kellett összekórosznunk innen-onnan, baráti szívesség révén és hivatalos úton vegyesen, az előcsarnokban a kiváló színházi fotóművész, Keleti Éve képeit csodálhatta meg a közönség. A mai szervezési osztály helyén zalai színház történet volt látható, a ruhatári előcsarnokban jelmezkiállítással fogadtuk a látogatókat, minden idők legelsőjével ebben a műfajban. A fő karmestere mindennek a rendszerbe foglalt kavalkádnak Ruszt József volt, aki, emlékszem, ennyiben foglalta össze törekvéseink lényegét: 'Olyan művészi intézményt kell megalapoznunk, amely a kultúra, a művészetek, az irodalom valamennyi műfajának minden hívét előadóként és hasznélvező nézőként folyamatosan becsábítja ide. Ráadásul olyannak kell lennie, amelyben velünk együtt mindenki jól érzi magát. Ennek a színháznak fazonja kell, hogy legyen, elűtő a többtől.' Ennek szellemében Árendás Józsa a levélpapírtól az utcai tábláig mindent megtervezett. Hétköznapi nyelven: pofás lett minden, amihez hozzányúlt. Ennek megteremtésében, elkészítésében és elkészíttetésében a magam területén szabadkezet kaptam. Mindezeket azért mesélem el, mert a háttér dolgokra vagy kíváncsi, és mert, ugye, a fennkölt beszédekben, értékelésekben minderről szó sem esik. A díszelőadás időszakában három napig folyamatosan talpon kellett lennünk, de a végén boldogan roskadtunk össze.

F.Gy.: - Hogy fölkészülhessenek a főemelő, újdonságokat szülő megpróbáltatásokra a következő 25 évben.

B.B.: - Sejttem, hogy mire gondolsz. Például a már kezdetek kezdetén megrendezett fiatal magyar dráma Nyílt fórumaira, Egervárton. Itt cafatokra szedték a felolvasott, részben színpadra állított műveket a résztvevők, írók, rendezők, színházi emberek, hogy aztán a legjobbnak ítéltből szinte nyomban premier legyen a színházban, s ez is a Ruszt és Merő Béla ötlete alapján. Lezsák Sándor, Parti Nagy Lajos, Pozsgai Zsolt és mások itt kaptak kivételes bemutatkozási lehetőséget, s

ezzel még nem volt vége, mert a darabjaik a vitafórum anyagát közreadó kötetben rendre meg is jelentek, s ez ugyancsak országos föltűnést keltett. A kiállításokon a Helikon Vonósnégyes lett állandó közreműködőnk, a zenetanár Serfőző Jóska vezetésével. Nem a művészetekhez tartozik, de neki volt először Volkswagen Polo kocsija Egerszegen. Ugyancsak alig ismert, s már a színház működésének lényegéhez tartozik, hogy alapvető feladatunknak szabták meg, akiknek ehhez megfelelő ollójuk volt, hogy segítenünk kell a lendvavidéki magyar nyelvű művészeti élet kibontakozását. Megesett, hogy 3 napig kiállítást rendeztem, képeket akasztottam, posztamenseket festettem.

F.Gy.: - Meglehetősen sokoldalú kibontakozásra kaptál lehetőséget. Hallhatnánk még néhány háttér-aprótságot a lendvavidéki előadásokról?

B.B.: - Talán ezért is tudtam végig itt maradni, mert egyre jobban éreztem magam. A lendvaiakkal mindjárt az első évben sikerült munkatársi kapcsolatba kerülni, s nyomban ki is vittünk oda egy gyerekdarabot, s utána sok más is követte a bemutatkozást az INA-Nafta Lendava, azaz a kőolajfeldolgozó vállalat kultúrtermében, de bejártuk a vidéket is. Fölléptünk Őrihodoson, Dobronakon. Olyan helyekre vittük el például *A kertész kutyáját*, ahol soha sem fordult meg színész, magyar pedig főképpen nem, s akkora volt a színpad, hogy az összes díszletből egyedül a trón fért föl, a sarokban lévő vaskályhába pedig úgy került fa, hogy a díszletező kért egy fejszét és kivágta a ház melletti legközelebbit. Ilyen körülmények között tapsolta végig az előadást a közönség, amely hirtelen eltűnt, s nem tudtuk mire vélni a dolgot. Pár perc múlva aztán kitarult a szomszéd szoba ajtaja, s kiderült, hogy miért jött mindenki ilyen-olyan batyukkal, meg befőttes üvegbe dugott gyertyákkal. Olyan terített asztal várt minket, hogy elállt a szemünk-szánk, a Nemcsák Karcsi pedig sírva fakadt. Ez volt a mi ekhós időszakunk.

F.Gy.: - Idehaza is. Hiszen kétirányú utcát épített ki a Hevesi Sándor Színház: ország- és megyeszerte ment tájolni a társulat, amelyet a megye minden sarkából jöttek megcsodálni az egerszegi színpadon.

B.B.: - Ez így volt, s ma sincs másként. Ezért is lehetett olyan előadásunk, amelyet 35-40 ezren láttak! Akik ide, az állandó kőszínházba jöttek, rendszerint a darabhoz kapcsolódó kiállítás látványával is gazdagabban térhettek haza, zsebükben a tartalmas színlappal, amely több fényképes oldalból állt.

F.Gy.: - A megyei, a városi gazdasági, művészeti, politikai elit pedig az 1994-ben indult Zalai Páholy rendezvényein mulathatta tartalmasan az időt, ismerkedhetett meg egymással.

B.B.: - Valóban. Ilyen jellegű együttlét annak előtte nem volt soha. A páholytulajdonosok székét külön tábla jelölte, az előcsarnokban a hálafalon tábla hirdette a bőkezű támogatókat, akik a darab megtekintése után akár hajnalig szórakozhattak, ülhettek át egymás asztalához. Tapasztalataim szerint eleinte jobbra ismerkedtek, később már össze is barátkoztak egymással, valamint neves helyi és fővárosi művészekkel Farkas Ignáctól Kabos Lászlóig és Éles Istvántól Balogh Tamásig, Pécsi Ildikótól Zalányi Gyuláig, Varnus Xavértól Borhy Gergelyig, akinek a verseit – sajnos, csak posztumusz – közölte a Pannon Tükör. A páholytagok, ahogyan a többi sok ezer kedves néző, olyan előadások élményeivel térhettek haza, mint a *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról*, a *Nem élhetek muzsikaszó nélkül*, a *tizenhetedik baba nyara*, a *Kakukkfészek*, a *Liliom*, a *Csárdáskirálynő*, a *nyulak Margitja*, a *Lear király*, az akkor Zalaegerszegen alkotó Bereményi Géza *Az arany ára* című színműve, a *Hegedűs a háztőn*, a *Caligula helytartója* és a többi.

Amelyek révén nem budapesti színházhoz viszonyítva feltűnően gyarapodott az itteni Jászai-díjasok száma: Farkas Ignác, Halasi Imre, Ilyés Róbert, de hadd említsem meg a frissen, 2007. novemberében nemzetközi elismerést, díjat kapott Bagó Bertalan rendezőnk, a színházalapító, ma már Fehér Rózsa-díjas Merő Bélát. Itt kapott Kossuth-díjat Bereményi Géza, Soós Imre-díjat Kiss Ernő. Számos itt kezdő közül ma országos hírvé-tévé-sorozatokat szereplői. Tehát kiválóságok nevelőjévé is vált Göcsej színháza, amelynek színészei közül 1 kiváló, 2 pedig érdemes művész címet kapott. Sőt, befogadóvá is váltunk. Erdélyből például Czegő Teri, Zalányi Gyula, Wellmann György, a Vajdaságból Szőke Zoli és a felesége erősítette a társulatot. Az itteni színvonalról és közönségtámogatottságról pedig annyit, hogy ha régebben a kaposvári színház vendéggjátékai közül négy-öt alkalommal lement egy-egy előadás, majdnem elégedettek voltunk, itt ma pedig a 35-40-es sorozatok kezdtek elkényeztetni minket. Talán azért is, mert jól működik ma is a beszélgetésünk elején említett, meg többszörözött színház: a nagyszínház mellett a beavató, a gyerekeknek szóló, a kamara. Tulajdonképpen a gyerekeknek már óvodás korukban alapélményévé válik a színház, s vele az irodalom, a zene, az igényes látvány, az értelmezés, a véleménycsera a darabok előadóival. Emlékszem, a 16-17 éves suhancok és csitrik ott sírtak a Rómeó és Júlia előadásán, meg honnan van a zenéje és hogyan lehetne azt megszerezni, pedig nem beat volt, hanem Aran Juez Concertója.... A Zrínyi gimiben rituáléja lett a kölcsönös hangszalag-másolásoknak. Ők már a mi törzsbérleteseink a városban és megyeszerte, sőt, Lendva környékén is. Az, hogy ország csodájára nálunk mindig telt ház van, az előbbiekből következik. A határ lebontása pedig új távlatokat nyit meg előttünk, amire negyedszázada gondolni sem mertünk. Nem kis büszkeséggel mondhatjuk, hogy a kezdő határlebontók közé tartozunk mi, akik a Lendvára látogató első „kultúrunkások” közül ma is működünk.

F.Gy.: - A színházban?

B.B.: - Ott is, hiszen képtelen vagyok tőle elszakadni. Az életformámmá vált, a gyerekeknek tekintem, elsőszülöttömnek. De már nyugdíjasként némileg visszafogottabban próbálok úgy közreműködni, hogy ne törjek össze magam körül

minden ép cserépedényt. Ma is élmény nekem el-elbeszélgetni abban a színészklubban, amely megalakulásakor, esküszöm, hogy az ország legdemokratikusabb intézménye volt. Talán ez is szerepet játszott abban, hogy olyan remek társulat kovácsolódott itt össze, amelybe ma is boldogan járok vissza, amilyen örömmel dolgoztam itt mindig is huszonöt éven át. S az a megtiszteltetés ért, hogy olyan emberek között lehetek a színház örökös tagja, mint Ruszt József, Bereményi Géza, Egervári Klára. Színházi pályám legszebb elismerése ez.

Grafikusművész és múzsája
(Életkép Árendás Józseffel)

